

Zgužvane zastave na tlu mrtvih nacija

Pančevački umetnik Ivan Grubanov predstavio je našu zemlju na 56. Venecijanskom bijenalu jednom uravnoteženom, odmerenom, elegantnom i inteligentnom izložbom pod nazivom „Ujedinjene mrtve nacije”. Otvorili su je ministar kulture i medija Ivan Tasovac, kustos izložbe dr Lidija Merenik i sam autor u četvrtak, 7. maja, u 13 sati, ispred Paviljona Republike Srbije. Izložba je izazvala veliko interesovanje, a sama ceremonija otvaranja protekla je u divnoj atmosferi, pred oko 300-400 ljudi, među kojima su bili umetnici, novinari, likovni kritičari... Tu je bilo i četrdesetak Pančevaca, kako predstavnika Gradske uprave i institucija kulture, tako i umetnika i drugih zaljubljenika u savremenu umetnost, Veneciju i ovu manifestaciju. Pažnju okupljenih posebno je privuklo prisustvo reditelja Emira Kusturice, dramaturga Biljane Srbljanović i proslavljenog slikara Vladimira Veličkovića. Međutim, prava zvezda tog događaja bio je Ivan Grubanov, koji je posle nekoliko meseci predanog rada uspeo da realizuje postavku na koju može biti ponosan.

– Svi smo veoma zadovoljni prezentacijom i reakcijama posetilaca. Iskusnije kolege kažu da vlada neverovatno interesovanje za srpski paviljon i da su komentari o izložbi odlični. Bilo je vrlo emotivnih reagovanja, ljudi koje je postavka ganula i potresla. Ogroman rad, trud i stres stoje iza toga i vreme je da svi predahnemo i povratimo snagu. Posebno mi je drago što je velika grupa umetnika i kulturnih radnika iz Pančeva bila na našem otvaranju i što će preneti svoje utiske drugima – rekao je Grubanov.

U danima nakon otvaranja mogle su se čuti i pročitati prve reakcije na „Ujedinjene mrtve nacije”. Već u prvoj sedmici pojavile su se desetine kritika i prikaza Bijenala i Srbija je u gotovo svima njima pomenuta kao jedna od zemalja s veoma zanimljivom postavkom. Neki od njih su: francuski „La Monde”, italijanski „La Nuova” i „Exibart”, brazilski „Casa Vogue”, „Canadian Art” i drugi. Tako, na primer, novinar Majkl Prodžer, u kritici pod nazivom „Šta videti, a šta izbeći na Venecijanskom bijenalu”, na portalu „Blouin Artinfo”, od celokupne (ogromne) bijenalne ponude izdvaja četiri rada koje valja pogledati, a jedan od njih je upravo rad Ivana Grubanov „Ujedinjene mrtve nacije”.

Kao što je već bilo reči, Grubanov je napravio podnu instalaciju tako što je stotinu zastava bivših država podvrgnuo dejstvu hemikalija, pa su od njih ostali obrisi i boje. Na tu i takvu podlogu postavljene su gomile uprljanih „mrtvih” zastava, dok su na bele zidove paviljona dodata trodimenzionalna slova (po uzoru

na natpis „Jugoslavia“ na našem paviljonu) s nazivima nestalih nacija i godinama njihovog trajanja.

Izložbu prati i luksuzna monografija o Grubanovljevom projektu, u kojoj su zastupljeni tekstovi Ivana Tasovca, Jovana Despotovića, Lidije Merenik, Petera Vermeša i Ane Bogdanović, a pored „Ujedinjenih mrtvih nacija“, predstavljeni su i drugi umetnikovi projekti: „Studije za spomen-obeležja“, „Dimne zavese“, „Zli slikar“ i „Mrtve zastave“. Kako je u toj publikaciji primetio Jovan Despotović, direktor Muzeja savremene umetnosti, Grubanovljev rad asocira na scenu „posle neke monumentalne krvave bitke bez pobednika. Na bojnopolju su ostale samo iscepane, zgužvane, razbacane zastave kao jedina svedočanstva učesnika tih bojeva“.

D. M.